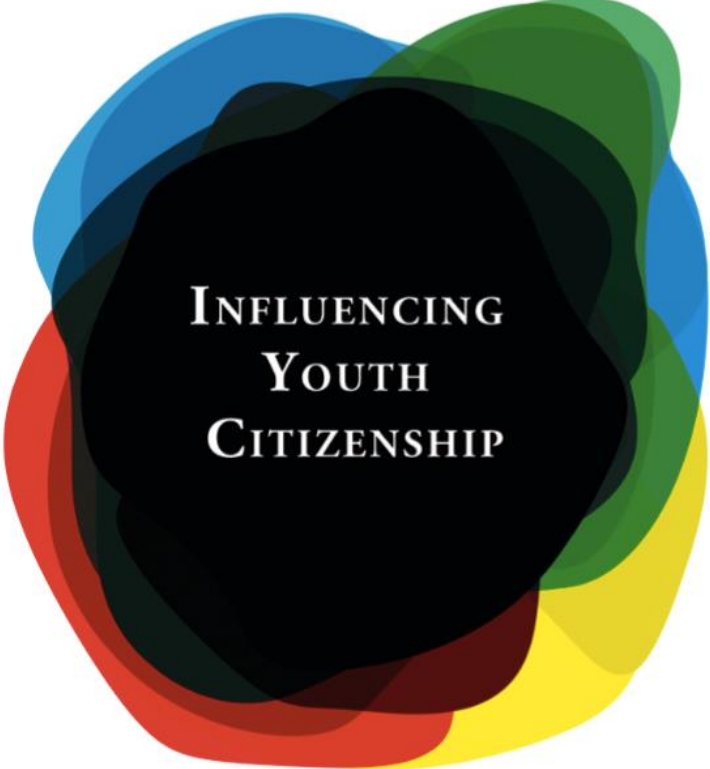

TAALEN BURGERSCHAP

**Vereniging van Taalspecialisten
9 maart 2017**

GOED BURGERSCHAP

1800: NATIONALE DEUGDEN

1945-2006: NORMATIEVE IMPASSE

Afname in sociale cohesie

**Afname in democratische
participatie**

Democratische ongelijkheid

Toenemende complexiteit

2006: WETTELIJKE PLICHT(?)

MAGISCH BELEIDSDENKEN

RANDVOORWAARDEN

- Duidelijke definitie
- Budget en tijd
- Opleidingen & professionaliteit
- Kwaliteitsborging
- Weging in kwaliteit v/d school
- Methodes & werkvormen

Staatsindoctrinatie?!

**Schoolse indoctrinatie of
'neutraliteit'**

Zelf ontdekken

Het onderwijs...

Gaat er mede van uit dat leerlingen opgroeien in een pluriforme samenleving;

*Is mede gericht op het bevorderen van **actief burgerschap** en sociale integratie;*

Is er mede op gericht dat leerlingen kennis hebben van en kennismaken met verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.

**10 JAAR
LATER...**

*“De Inspectie stelt **keer op keer** vast dat het burgerschapsonderwijs weinig planmatig is, dat concrete leerdoelen ontbreken en dat onduidelijk is in hoeverre het onderwijs aansluit bij wat leerlingen nodig hebben.”*

- Inspectie van het Onderwijs,
Onderwijsjaarverslag ‘14-’15

POLITIEKE
MACHTELOOSHEID

GEBREKKIGE
BURGERSCHAPSKENNIS

ONGELIJKE
DEMOCRATISCHE KANSEN

BURGERSCHAP ANNO 2017

BURGERSCHAP ANNO 2017

Studenten

Scholen

“Er moet wat gebeuren...”

Ouders

Beleidsmakers

Politici

3 UITDAGINGEN

1. **NORMATIVITEIT**
2. **CURRICULUM OVERLOAD**
3. **ONTWIKKELING EN EXPERIMENTEN**

I. **NORMATIVITEIT**

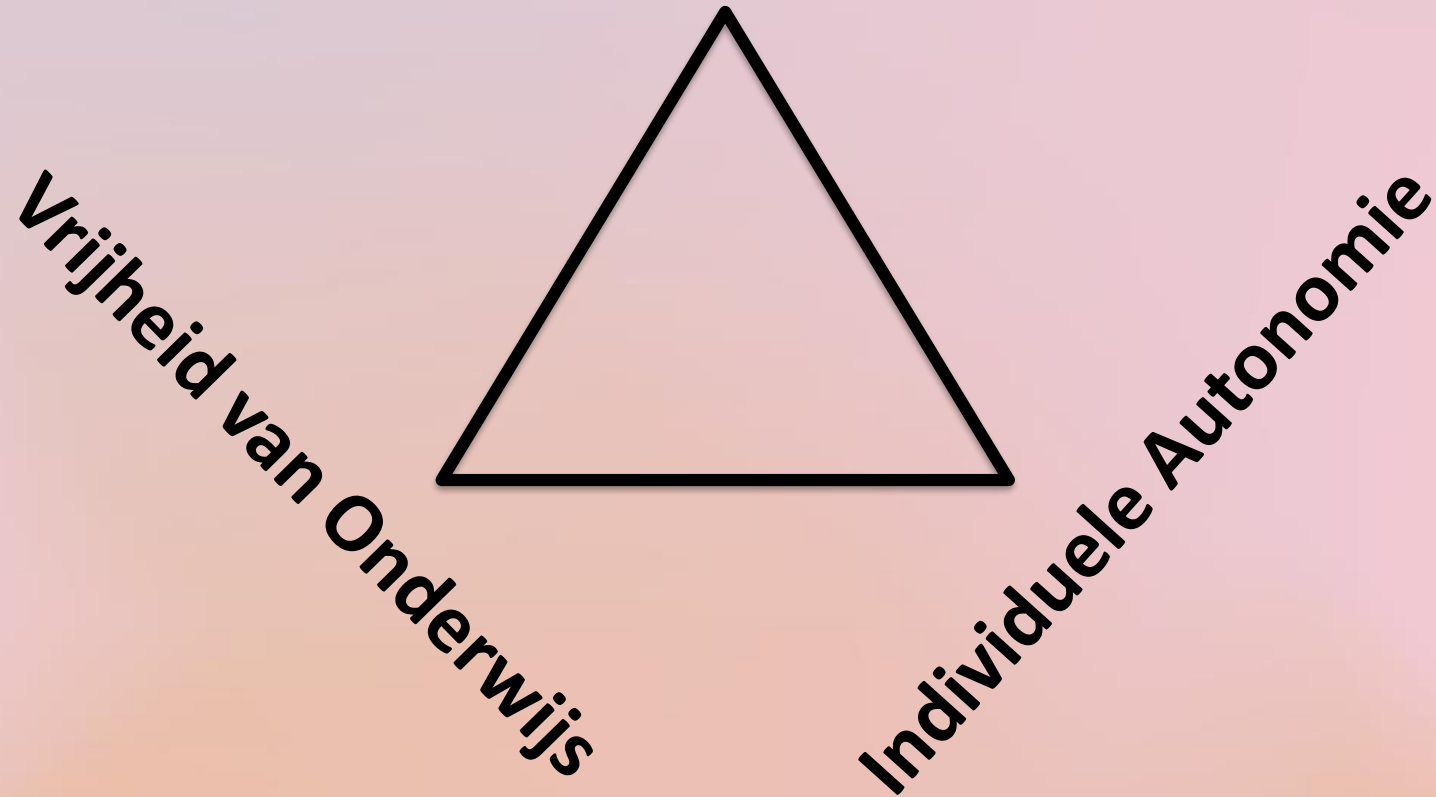
Staatsindoctrinatie?!

Zelf ontdekken

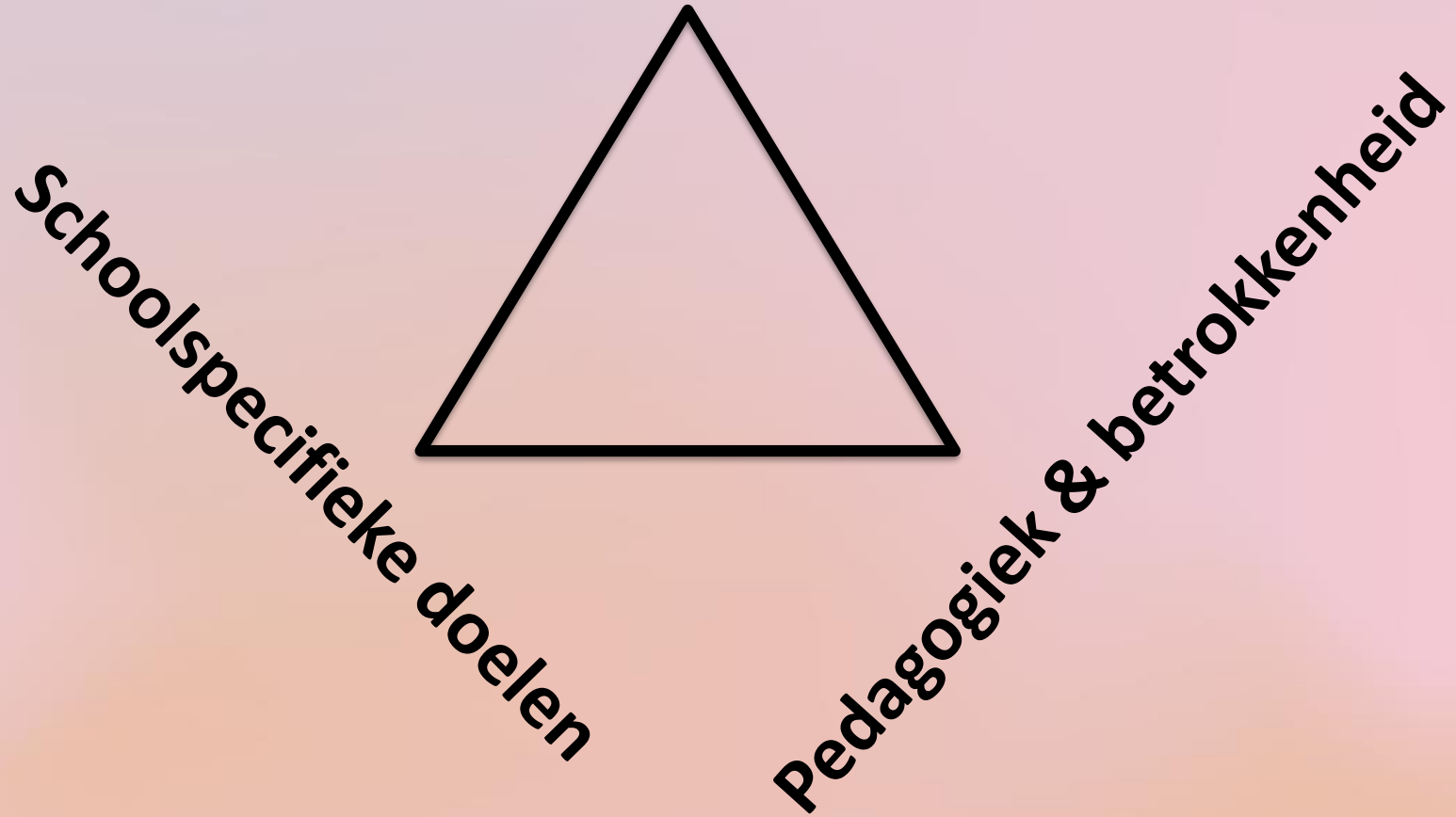
**Schoolse indoctrinatie of
'neutraliteit'**

Algemeen (democratisch) belang

Consensusdoelen

II. CURRICULUM OVERLOAD

ONDERWIJS ALS PANACEE

MEERDERE ONDERWIJSDOELEN

TAAAL, REKENEN EN BURGERSCHAP

1. WAT VERDIENT PRIORITEIT?
2. TRADE-OFF(?)

HET BELANG VAN TAAALVAARDIGHEID

VOORWAARDE VOOR OF VAN INVLOED OP:

1. **Betekenisvorming** (Taylor, 1985)
2. **Reflectie en discussie** (Wertsch, 2000; Brady, Verba, and Schlozmann, 1995)
3. **Perspectief nemen** (Bal & Veltkamp, 2013; Kidd & Castano, 2013)

HET INDIVIDU

WAT METEN WE?

De volgende competenties:

1. Maatschappelijke verantwoord handelen
2. Democratisch handelen
3. Omgaan met verschillen
4. Omgaan met conflicten

Meetinstrument Ten Dam et al. (2010)

WAT METEN WE?

De volgende competentiecomponenten:

1. Kennis
2. Attitudes
3. Reflectie
4. Vaardigheid

Meetinstrument Ten Dam et al. (2010)

BEVINDINGEN – INDIVIDUEEL NIVEAU

Youth citizenship at the end of primary school: the role of language ability

Bram B. F. Eidhof^a, Geert T. M. ten Dam^a, A. B. Dijkstra^a and H. G. van de Werfhorst^b

^aDepartment of Child Development and Education, University of Amsterdam, Amsterdam, The Netherlands;

^bDepartment of Sociology, University of Amsterdam, Amsterdam, The Netherlands

ABSTRACT

Schools are expected to fulfil different types of goals, including citizenship development. An important question is to what extent schools can simultaneously promote different learning outcomes. In this paper, we investigate the relationship between language ability and youth citizenship. Using a representative sample of 2429 grade 6 pupils (age 11–13) in 138 primary schools in the Netherlands, our findings confirm that language ability is strongly associated with pupils' youth citizenship outcomes, in

ARTICLE HISTORY

Received 22 May 2015

Accepted 14 March 2016

KEYWORDS

Citizenship education;
democratic citizenship;
language ability; trade-off;
cognitive core curriculum

DE INVLOED VAN DE KLAS

Doen taalkenmerken van de klas ertoe (bij het ontwikkelen van burgerschapskennis)?

DE INVLOED VAN DE KLAS

Wat is de invloed van het gemiddelde taalniveau van de klas?

Wat is de invloed van de variatie in taalniveau in de klas?

Verschilt die per leerling?

DE INVLOED VAN DE KLAS

Hypotheses:

1. BIG-FISH-LITTLE-POND EFFECT
2. KWALITEIT VAN KLASSIKALE DISCUSSIE
3. POTENTIEEL OM TE LEREN
4. TOEGANKELIJKHEID VAN DE KLASSIKALE DISCUSSIE

DE INVLOED VAN DE KLAS - BEVINDINGEN

TWEE VLIEGEN IN EEN KLAP

TAAALONDERWIJS voor BURGERSCHAP

BURGERSCHAP voor TAAALONDERWIJS

- 1. Persoonlijke relevantie**
- 2. Betekenisvolle inhoud**

III. EXPERIMENTEN

Het belang van feedback loops

WAT WERKT (NOG MEER) ?

- 1. Een concrete visie en structurele aandacht**
- 2. Een open klasseklimaat**
 - A. Veilig**
 - B. Controversiële onderwerpen**
 - C. Verschillende perspectieven**
 - D. Procedurele rechtvaardigheid**
- 3. Hoogwaardige reflectie op (lees)ervaringen**
- 4. Feedback loops (formatief)**

INSTITUUT VOOR
PUBLIEKE
WAARDEN

VRAGEN?

bram@publiekewaarden.nl

ALS IK EEN KANS ZIE...

